

Sammanfattning av resultat och diskussioner från
Tematisk workshop 26 mars 2026

Klimat- och energiomställning

Handlingsplan för företagens gröna och cirkulära omställning

En förstudie finansierad av ERUF
Region Halland 2026

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

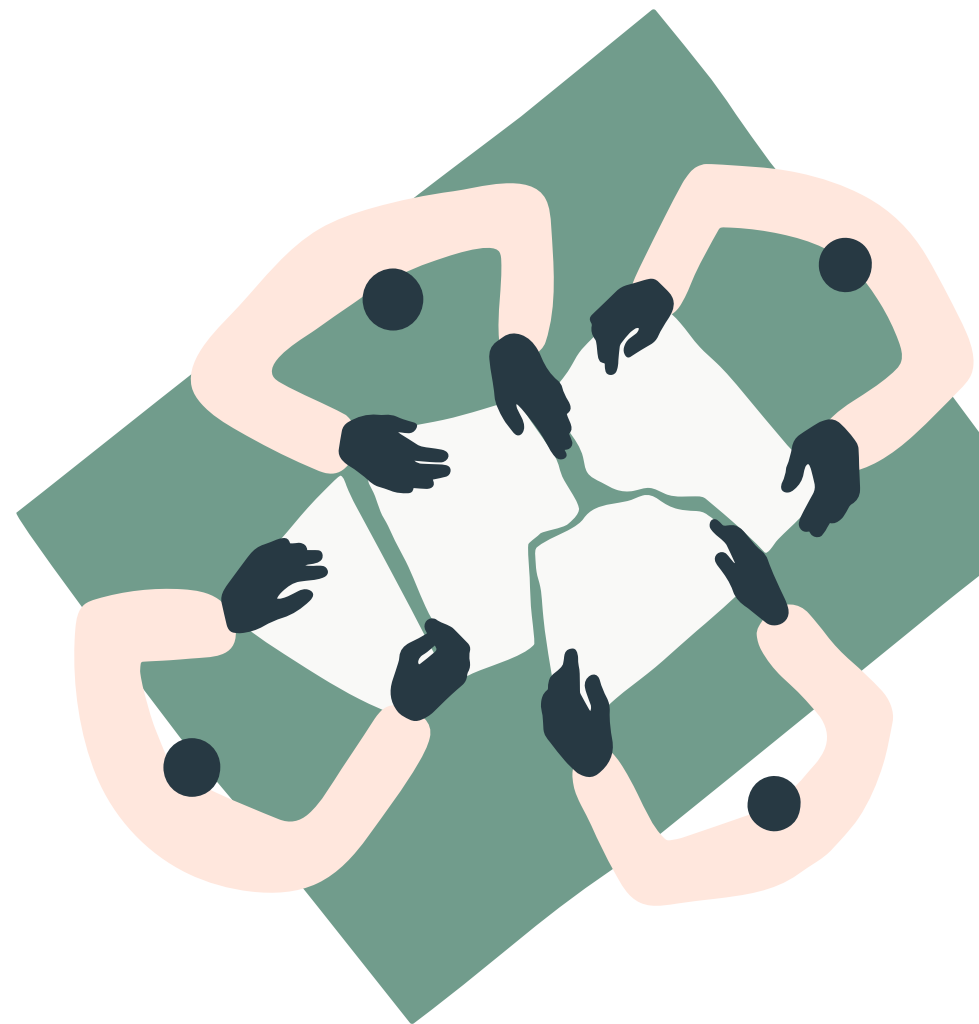
Medfinansieras av
Europeiska unionen

Region Halland

Workshopens upplägg

- » Lisa Bredahl Nerdal (Region Halland) hälsade välkomna och höll en introduktion om näringslivets gröna och cirkulära omställning i Halland
- » Peter Önnby (Ramboll) höll en inspirationsföreläsning om klimat- och energiomställningen och vad den innebär för företag i Halland. Därefter höll Peter i en gruppreflektion om vilka *utmaningar, behov, möjligheter* som är relevanta att prioritera i handlingsplanen för att stötta SMF i Halland att skapa affärsnytta.
- » Christopher Marton (Ramboll) presenterade Rambolls nulägesanalys av energi- och klimatomställningen hos företag i regionen och det halländska stödsystemet.
- » Deltagarna fick sedan göra två övningar, den första inriktad på att *identifiera centrala behov och hinder för klimat- och energiomställning* och den andra på *strategiska riktningar för energi- och klimatomställningen*. Övningarna avslutades med presentation och gemensam diskussion i storgrupp.

Fokusområden och inriktning för energi- och klimatsatser

Från deltagarnas gemensamma diskussioner

Bright ideas.
Sustainable change.

Finansieras av
Europeiska unionen

Region Halland

Att mäta och kunna dela utsläppsdata blir allt viktigare för SMF, och det finns ett tydligt behov av finansiering för omställningsåtgärder

- » Aktörer i värdekedjan efterfrågar klimatdata (produktionsutsläpp, energianvändning, data över produkters klimatprestanda). Det kommer bli viktigare för SMF att kunna tillhandahålla denna data.
- » Nya lagar och regleringar inom energi och klimat (EPBD, CBAM, produktdesign, osv.) kan ses som en möjlighet att driva på omställning och utveckling, snarare än som ett hinder.
- » Väsentlighetsanalyser bör användas mer strategiskt för att hjälpa företag att identifiera, strukturera och prioritera de mest relevanta områdena i sitt klimat- och miljöarbete.
- » Satsningar inom energi- och klimatomställningen innebär ofta stora investeringar för SMF, vilket gör tillgång till finansiering avgörande för att implementera åtgärder.
- » Istället för att fokusera på vad företag gör fel bör arbetet utgå från hållbarhetsprinciper och stödja företag i att göra rätt från början.

Viktiga sektorer inom energi- och klimat att jobba med i Halland

- » Transportsektorn
- » Livsmedelssektorn
- » Biogas och förnybart bränsle

Samlade reflektioner om stödsystemet

Från övning 1 och 2 samt deltagarnas gemensamma diskussioner

Deltagarna gav förslag på en hur stödsystemet kan stärkas och lyfte behovet av goda exempel

- » En central koordinering kan stärka stödsystemet:
 - En mäklarfunktion som vägleder företag till rätt stöd.
 - Det diskuterades om det ska finnas en eller många vägar in för företagen. Det behövs en tydlig ingång, samtidigt som alla aktörer ska kunna lotsa företagen rätt.
 - Roller och erbjudanden/tjänster behöver tydliggöras för ökad överskådlighet.
 - Samverkan mellan aktörer är viktig för att ta tillvara kompetens och resurser.
 - Kommunernas roll och involvering behöver förtydligas.
- » Goda exempel
 - Goda exempel bör lyftas för att inspirera och visa vägen.
 - Finns en fördel att prioritera mottagliga företag med kortare startsträcka och låt dessa bli föredömen, snarare än företag som börjar från noll.

Deltagarna ansåg att erbjudanden bör vara närmare kopplade till företags behov och affärsnytta

» Sälj, rådgivning och erbjudanden

- Rådgivningen bör fokusera på *hur* åtgärder genomförs, snarare än enbart *vad* som behöver göras.
- Insatser bör utgå från företagets behov och därefter vägleda till rätt insats.
- Behovsanalyser behövs för att matcha varje företag med rätt insatser.
- Regional kompetens bör kopplas till insatser för att stärka både omställning och arbetstillfällen.

» Målgrupp och marknad

- Nuvarande insatser når främst redan engagerade företag och behöver breddas.
- Affärsnytta, lönsamhet och affärsvärde behöver tydliggöras för varje företag.

Deltagarna betonade vilken av att stötta företag genom kompetensutveckling och nyttja möjligheter med data

» Kompetensutveckling

- Företag behöver stöd i att förstå och hantera nya lagkrav, särskilt kopplat till ökade krav i värdekedjor. Regler och rapporteringskrav kan användas som drivkrafter för utveckling och omställning.
- Kunskap om grön omställning och hållbara affärsmodeller behöver stärkas.
- Inkludera beteendevetenskap och öka kompetensen inom området för att få en bättre effekt av förändringsarbete.

» Digital infrastruktur och data

- Digital mognad saknas fortfarande
- Utnyttja möjligheter kopplade till data (insamling, användning, redovisning), både för att identifiera effektiva klimat- och energiåtgärder samt att stärka marknadspositioner för SMF.

Deltagarna föreslog långsiktig finansiering och kravställan i upphandling för att stötta företagens gröna omställning

» Långsiktighet och finansiering:

- Långsiktig finansiering behövs för att minska beroendet av projektbaserade medel hos stödaktörer.
- Samarbete och gemensam organisering kan bidra till att dela risker och finansiering.
- Finns möjlighet att utveckla alternativa finansieringsmöjligheter

» Kravställan och upphandling

- Våga använda testbäddar för att förflytta den offentliga köparen/stora köparen, dessa aktörer kan agera pilotkund.
- Stärk kravställan i upphandlingar, inkludera offentliga verksamheter i handlingsplanen.
- Hållbarhetskrav bör ställas i stödprojekt/-insatser för SMF och följas upp för att säkerställa efterlevnad.

Stödsystemet bör koppla insatser tydligare till de företag med störst behov

» Projekt och struktur

- Ansvar för projektutfall behöver tydliggöras och följas upp: identifiera vem som ansvarar för projektutfall och säkerställ efterlevnad.
- En uppdaterad kartläggning av pågående och tidigare projekt behövs.
- Projekt och insatser i stödsystemet bör integreras i ett större utvecklingsarbete och undvika stuprör.
- Mindre, skalbara projekt kan vara en bra startpunkt.
- Nationell och internationell samverkan behöver stärkas.

Bilaga – resultat från övningarna

Övning del 1:

Identifiera centrala behov och hinder för klimat- och energiomställning

- » Vilka behov eller hinder/utmaningar är viktigast att adressera för att företag (SMF:er) i Halland ska kunna ställa om inom klimat och energi?
- » Utgå från presentationerna ni hört.
- » Ta gärna stöd i den utskrivna nulägesanalysen. Ringa in, stryk, komplettera och skriv ned nya insikter på post-its eller direkt i er mall.
- » Prioritera 2–3 som ni bedömer är viktigast att arbeta vidare med.

Stödfrågor

- » Var upplever företag störst svårigheter idag?
- » Vad saknas i dagens stöd eller system?
- » Vilka utmaningar riskerar att bli viktigast framåt?
- » Finns det särskilda hinder för små och medelstora företag?
- » Finns det något som saknas i regionala styrdokument?

Övning del 2: Strategiska riktningar för energi- och klimatomställningen

- » Utgå från de 2–3 behov eller utmaningar/hinder som ni prioriterade i föregående övning och....
- » Formulera minst två "bör-satser":
Handlingsplanen bör inom energi- och klimatområdet fokusera på....."
- » Använd den utskrivna mallen för att skriva ned era svar. OBS! Viktig dokumentation för det vidare arbetet!

Stödfrågor

- » Vilken riktning bör arbetet i Halland ta för att möta dessa behov?
- » Vad ska vi fortsätta göra, sluta göra, börja göra?
- » Vad behöver systemet eller aktörerna i Halland för att kunna driva denna inriktning framåt?

Resultat från övning 1

Vilka behov eller hinder/utmaningar är viktigast att adressera för att företag (SMFer) i Halland ska kunna ställa om inom klimat och energi?

Behov och åtgärder

- » Långsiktighet i finansiering av stöd och tydliga roller och mål
- » En väg in / central koordinator / mäklarfunktion som guidar företag rätt
- » Formalisera stödstrukturer och samla resurser för att reducera fragmentering
- » Skapa stödsystem vid projekt för att minska administrativ börda för deltagande företag
- » Tydliga projektkommunikationer: kommunicera tydligt och visa "resor" genom systemet
- » Visa och sprid goda exempel; följ upp effekter
- » Mappa testbäddar och hitta modeller som fungerar för olika förutsättningar
- » Fysiska möten med rätt individer och kompetens; anslut i redan existerande nätverk/forum i branscher
- » Kravställande på hållbara projekt samt efterlevnadskontroller
- » Inkludera offentliga verksamheter i handlingsplaner (upphandling och kravställning)
- » Öka förståelse för ökade lagkrav i värdekedjorna; kompetensutveckling

- » Skapa regional kompetenspool kopplad till ökade arbetstillfällen
- » Hitta och stödja startups som driver omställning
- » Använd varandras kunskap, kompetens och erbjudanden mer
- » Digitalisering: öka digital mognad — data kan vara en dörröppnare
- » Rådgivning bör fokusera på HUR, inte bara VAD
- » Tänk helhet, inte bara ett hållbarhetsområde i taget
- » Kartlägg inflödet av kommande lagar och krav

Drivkrafter och möjliggörare

- » Ökad kunskap (insikt) och kompetens (motivation) hos företag
- » Affärsmöjligheter och konkurrensfördelar genom grön omställning
- » En central koordinator eller "en väg in" underlättar
- » Formaliserade stödfunktioner och klargjorda roller/mandat mellan aktörer

Resultat från övning 1 forts.

Vilka behov eller hinder/utmaningar är viktigast att adressera för att företag (SMFer) i Halland ska kunna ställa om inom klimat och energi?

Utmaningar

- » Affärsmodellen för flera stödaktörer -> projektfinansieringsberoende -> medlemsorganisationer
- » Kommuner: brist på resurser och prioritering av kommunala uppdrag
- » Fragmenterat och svåröverskådligt stödsystem (många vägar in)
- » Projektbaserad logik -> kortsiktighet
- » Brist på tid, resurser och kompetens hos företag
- » Otydligt affärsvärde i grön omställning
- » Insatser nås främst redan engagerade företag
- » Mycket fokus på energi; andra hållbarhetsområden hamnar efter
- » Upphandling och kravställning (inkl. risk och finansiering)
- » Saknas digital mognad
- » Oklarheter kring roller, mandat och ansvar mellan aktörer

Förslag på praktiska insatser

- » Sälja in arbetet genom att lyssna in behov -> peka på rätt insats
- » Visa goda exempel och rollmodeller
- » Spridning av goda exempel i regionen
- » Säkerställ långsiktighet i arbetet och våga jobba mer långsiktigt
- » Använd samhällsresurser och samverka i stödstrukturen för bästa resursutnyttjande

Övriga noterade punkter

- » Notera fragmenteringen i stödsystemet — behov av formalisering och resursinsamling
- » Steg L: vad är affärsnyttan i detta?
- » Koll på inflödet av kommande lagar och krav
- » Många vägar in — alla aktörer ska kunna lotsa företag vidare

Resultat från övning 2

Handlingsplanen bör inom energi- och klimatområdet fokusera på...

- » Vilka branscher/områden ska prioriteras – mest bang for the buck
- » Ej klimat i silo – beroende till biologisk mångfald osv.
- » Använd finansiering smartare (bredd/kluster/systeminsatser har svårt skapa förflyttning i enskilda bolag)
- » Hitta bra testbäddar för att förflytta den offentliga/stora köparen – pilotkund
- » Alternativa finansieringsmöjligheter – ERUF dominerar; aktörssystemet behöver stöd
- » Medvetandegöra värdekedjersperspektivet (t.ex. risker med beroende av vissa leverantörer)
- » Hur ska kommunerna involveras – vem pratar man med? komplex styrning/organisation
- » Involvera näringslivet i näringslivets utveckling
- » Hitta globala exempel på transformativa lösningar inkl. befintlig teknik/verktyg (ex. Stellar Energy från RethinkX) – inkl. värdekedjersperspektiv
- » Helhetsperspektiv med tjänster mot målgruppen (näringslivet) – olika projekt/aktörer men fokus på ett stort erbjudande
- » Koppla projekten tydligare till de som faktiskt har behov (inte bara de som är bra på att skriva ansökningar)
- » Bättre kravställan
- » Efterlevnad och mer sammanhängande uppföljning av projekt
- » Identifiera vem som tar ansvar för projektutfallet
- » Fler förprojekt/förstudier
- » Kraftsamling kring olika programområden
- » Uppdaterad, tydlig kartläggning av pågående och tidigare projekt
- » Stödaktörer som överbryggar projektkaos och erbjuder lättillgängliga tjänster
- » Fokusera på kunden – förstå behov brett och guida till gröna insatser
- » Öka företagets kunskap om grön näring
- » Komplettera det som saknas på marknaden idag
- » Vara en integrerad del av större utvecklingsarbete (inte stuprör)
- » Dra nytta av möjligheten med datainsamling
- » Fokusera på samarbete och gemensam organisering (dela risk, finansiering osv.)
- » Dela goda exempel och "best practice"
- » Ökad nationell och internationell samverkan